

ปีงบประมาณ 2552

โครงการความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการให้บริการของสำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.ประภัสสร เตชะประเสริฐวิทยา สังกัดหน่วยงาน : มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการฝนหลวง จากสำนักฝนหลวงและการบินเกษตรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ระหว่างเดือนตุลาคม 2552 ถึงมกราคม 2553 จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 70 ราย ผลการศึกษา พบว่า ผลของผู้ใช้บริการฝนหลวง ร้อยละ 35.7 เป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ 25.7 เป็นอาสาสมัครฝนหลวง ร้อยละ 40.0 แจ้งขอฝนหลวงโดยใช้หนังสือราชการ รองลงมาเป็นการแจ้งขอใช้บริการทางโทรศัพท์ ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในระดับมากในด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ ด้านพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านการอำนวยความสะดวกในการขอใช้บริการและด้านผลการให้บริการ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดด้านธรรมาภิบาลและจริยธรรมในการให้บริการ

ผลการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมและความต้องการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครฝนหลวงใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

1) อาสาสมัครฝนหลวงมีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 27.9 ไร่ต่อครัวเรือน โดยมีขนาดพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 26.7 ไร่ รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือนเฉลี่ย 149,616.20 บาทต่อปี โดยเป็นรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 76,836.69 บาทต่อปี

2) ความเสียหายของผลผลิตทางการเกษตร ในระดับ “มาก” ของผลผลิตข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง ที่เกิดจากภาวะฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง คิดเป็นร้อยละ 50.7, 6.5 และ 4.9 ตามลำดับ โดยพืชทั้ง 3 ชนิดมีจำนวนผลผลิตที่เสียหายเฉลี่ย ร้อยละ 35.5, 6.1 และ 5.6 ตามลำดับ

3) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่อาสาสมัครฝนหลวง ก่อนการฝึกอบรมอาสาสมัครฝนหลวง ร้อยละ 71.1 ทราบช่องทางการขอฝนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 61.4 ทราบจากสำนักฝนหลวงและการบินเกษตรก่อนจะมาเป็นอาสาสมัครฝนหลวง โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 92.5 ไม่เคยขอฝน และหลังการฝึกอบรมเป็นอาสาสมัครฝนหลวง ร้อยละ 76.0 ของอาสาสมัครฝนหลวงยังไม่เคยขอฝน หากมีการขอฝนหลวง อาสาสมัครร้อยละ 66.9 จะใช้บริการจากศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง (ขอนแก่น) โดยส่วนใหญ่คือร้อยละ 96.8 จะติดต่อขอฝนหลวงทางโทรศัพท์

4) ความต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจของอาสาสมัครฝนหลวงในระดับมากที่สุด 4 ประเด็น คือ การเข้าประชุมกับศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงในช่วงต้นฤดูเพาะปลูก เพื่อกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปฏิบัติการฝนหลวง และเพื่อกำหนดพื้นที่ที่ต้องการฝนหลวง การประชุมเครือข่ายย่อย และการประชุมเครือข่ายจังหวัด เพื่อระดมความคิดเห็นของอาสาสมัคร

5) ความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอาสาสมัคร อาสาสมัครफलองต้องการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด ในประเด็นการประเมินความต้องการफलองของเกษตรกรในชุมชน การเป็นตัวแทนของชุมชนในการร้องขอफलองจากศูนย์ปฏิบัติการफलอง การแจ้งกลับจากศูนย์ปฏิบัติการफलองให้ผู้ร้องขอทราบช่วงเวลาที่จะทำफलอง การประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การประชาสัมพันธ์หรือกระจายข่าวผลการตกของफलองให้ชุมชนทราบ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติการफलองให้ชุมชนทราบ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปฏิบัติการफलองให้ชุมชน และการให้คำปรึกษาแนะนำการขอ ฟलองแก่ชุมชนอื่นๆ

6) ความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของอาสาสมัครफलองในระดับมากที่สุด คือ ในประเด็นการเข้าร่วมประชุมกับศูนย์ปฏิบัติการफलองเพื่อรับทราบข้อสรุปผลการปฏิบัติการफलองเมื่อสิ้นสุดฤดูเพาะปลูก รายงานความต้องการนำของพื้นที่เกษตรกรในชุมชน และรายงานการเกิดफलองให้ทาง ศูนย์ปฏิบัติการทราบ

7) ความต้องการการสนับสนุนในการดำเนินงานอาสาสมัครफलอง ในระดับมากที่สุดใน 3 เรื่อง ประกอบด้วย 1) เครื่องมือวัดน้ำफलอง 2) งบประมาณในการจัดประชุมเครือข่ายอาสาสมัครफलอง 3) สื่อต่างๆ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับफलอง